

ชื่อเรื่อง	กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ
ผู้วิจัย	ประมวล วิชาจันทร์
ปีที่ศึกษา	2560 - 2561
คำสำคัญ	กลไกการขับเคลื่อน, การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ และมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ 2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ 3. เพื่อทดลองใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ และ 4. เพื่อประเมินผลการใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ ในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพງ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1.1 ผลการศึกษาเอกสาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 2.1 คณะกรรมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคณะทำงานที่ทำหน้าที่ในการประสานงานจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 2.1.1 คณะกรรมการบริหาร 2.1.2 คณะกรรมการดำเนินงาน ได้แก่ คณะกรรมการในสถานศึกษา และคณะกรรมการในสถาน

ประกอบการ 2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ 2.2.1 งานความร่วมมือ 2.2.2 งานประชาสัมพันธ์ 2.2.3 งานพัฒนาครูและบุคลากร 2.2.4 งานพัฒนาหลักสูตร 2.2.5 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา 2.2.6 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 3.1 การวางแผน 3.2 การจัดองค์กร 3.3 การขึ้นนำ 3.4 การดำเนินงาน 3.5 การติดตามประเมินผล 3.6 การปรับปรุงพัฒนา และ 3.7 การรายงานผลการดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ 4 ผลผลิตและผลลัพธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 4.1 ด้านความรู้ และ 4.2 ด้านทักษะและผลงาน 4.3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม และ 1.2 ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 2.1 คณะกรรมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 2.1.1 คณะกรรมการบริหาร และ 2.1.2 คณะกรรมการดำเนินงาน ได้แก่ คณะกรรมการในสถานศึกษา และคณะกรรมการในสถานประกอบการ 2.2 งานจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ 2.2.1 งานความร่วมมือ 2.2.2 งานประชาสัมพันธ์ 2.2.3 งานพัฒนาครูและบุคลากร 2.2.4 งานพัฒนาหลักสูตร 2.2.5 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา 2.2.6 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 3.1 การวางแผน 3.2 การจัดองค์กร 3.3 การขึ้นนำ 3.4 การดำเนินงาน 3.5 การติดตามประเมินผล 3.6 การปรับปรุงพัฒนา และ 3.7 การรายงานผลการดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ 4 ผลผลิตและผลลัพธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 4.1 ด้านความรู้ และ 4.2 ด้านทักษะและผลงาน 4.3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว พบว่า กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และองค์ประกอบที่ 4 ผลผลิตและผลลัพธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว พบว่า กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายองค์ประกอบพบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมา คือองค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ องค์ประกอบที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ กระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่วน องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีการปฏิบัติสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนนักศึกษามีความต้องการศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษาจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนอาชีวศึกษาทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่มีการปฏิบัติต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ มอบทุนการศึกษาแก่ผู้ผ่านการฝึกอาชีพของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสถานศึกษาได้วางแผนกำลังคนผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูนิเทศ และบุคลากรทางการศึกษา และในส่วนขององค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีการปฏิบัติสูงสุด อยู่ในระดับมาก คืองานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ และงานที่มีการปฏิบัติต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ งานความร่วมมือ รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ งานพัฒนาหลักสูตร และส่วนกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีการปฏิบัติสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงพัฒนา รองลงมา อยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนที่ 7 การรายงานผลการดำเนินงาน และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร รองลงมา คือ ขั้นตอนที่ 3 การชี้แนะ

4. ผลการประเมินการใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว ประกอบด้วย 4.1 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนนักศึกษาจากการใช้กลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว 4.1.1 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนก่อนฝึกอาชีพ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ในภาพรวม มีสมรรถนะ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านที่มีสมรรถนะสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีสมรรถนะต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะและผลงาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังฝึกอาชีพ พบว่า ในภาพรวมมีสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านที่มีสมรรถนะสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีสมรรถนะต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะและผลงาน อยู่ในระดับปานกลาง 4.1.2 ผลการประเมินสมรรถนะของนักศึกษา ก่อนฝึกอาชีพ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ในภาพรวมมีสมรรถนะ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านที่มีสมรรถนะสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีสมรรถนะต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะและผลงาน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังฝึกอาชีพ พบว่า ในภาพรวมมีสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านที่มีสมรรถนะสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านเจตคติ คุณธรรม และ

จริยธรรม มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีสมรรถนะต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านทักษะและผลงาน อยู่ในระดับมาก และ 4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อกลไกการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในส่วนข้อที่ได้ดำเนินการสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ข้อ 1) สถานศึกษาได้จัดอบรมนักเรียนนักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าฝึกอาชีพ ข้อ 3) สถานศึกษาได้จัดให้นักเรียนนักศึกษาทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และ ข้อ 4) สถานศึกษาได้จัดระบบการศึกษาทางไกลผ่านเครือข่ายเพื่อจัดการเรียนรู้เสริมขณะฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และข้อที่ได้ดำเนินการจากต่ำสุดไปหาสูงสุด คือข้อ 7) สถานประกอบการได้จัดทุนสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้น ข้อ 2) สถานศึกษาได้จัดปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษาและผู้ปกครองร่วมกับสถานประกอบการ และ ข้อ 11) สถานประกอบการได้บรรจุผู้ผ่านการฝึกอาชีพเป็นพนักงานในสถานประกอบการนักเรียนนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอาชีพ และในส่วนข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ข้อ 4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาได้สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ 12) นักเรียนนักศึกษาที่เข้าฝึกอาชีพมีความพึงพอใจต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคบ้านแพ้ว และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ข้อ 10) ครูฝึกในสถานประกอบการได้สอนงานนักเรียนนักศึกษาตามแผนที่วางไว้ และข้อ 11) สถานประกอบการได้วัดผลประเมินผลสมรรถนะนักเรียนนักศึกษาตามสภาพจริง